

ทัศนคติ ความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับงานวิจัย ของอาจารย์แพทย์ในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล

ลิวลักษณ์	กาญจนบัตร	พ.บ., ว.ว. กุมารเวชศาสตร์, ว.ว. ทารกแรกเกิดและปรีกำเนิด ¹
สุนนมาลย์	มนัสศิริวิทยา	พ.บ., ว.ว. สูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา, วท.ม. ระบาดวิทยาคลินิก ^{2*}
เฉลิมศักดิ์	ศรียกุล	พ.บ., ว.ว. ศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ ³
ประวิทย์	รุ่งเจริญศักดิ์	พ.บ., ว.ว. เวชศาสตร์ฟื้นฟู ⁴
จิตโสมนัส	สุพร	ภ.บ. ⁵
กฤษณา	กลั่นสมิทธิ	พย.บ. ⁶
ลาธิต	สุจิตตา	วท.บ. (สถิติศาสตร์) ⁷

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษา ทัศนคติ ความรู้ และประสบการณ์ของอาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลเกี่ยวกับการทำงานวิจัย รวมทั้งอุปสรรคในการทำวิจัย ตลอดจนความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย: การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป และข้อมูลทัศนคติ ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับการทำงานวิจัย จากอาจารย์แพทย์ทุกคนที่ปฏิบัติงานในช่วง 1 ตุลาคม ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล โดยให้อาจารย์แพทย์ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

ผลการวิจัย: การศึกษานี้มีอาจารย์แพทย์เข้าร่วมการศึกษา 143 คน (คิดเป็นร้อยละ 65.0 ของอาจารย์แพทย์ 220 คนที่ปฏิบัติงานในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ในช่วงเวลาที่ศึกษา) เป็นเพศชายร้อยละ 62.9 เพศหญิง ร้อยละ 37.1 อายุเฉลี่ย 41.7 ± 8.1 ปี (28–59 ปี) เป้าหมายในการทำงานวิจัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.2) เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ ในด้านทัศนคติเกี่ยวกับงานวิจัย ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67.2) อยากทำงานวิจัยภายในช่วงเวลา 1–2 ปีข้างหน้า บุคลากรร้อยละ 80.4 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยแต่ส่วนใหญ่เป็นการอบรมในระยะสั้น (≤ 1 สัปดาห์) สำหรับความรู้ในการทำงานวิจัยด้วยตนเองพบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.7) สามารถทำวิจัยได้ แต่ต้องการคำแนะนำช่วยเหลือ สำหรับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยพบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.0) เคยทำงานวิจัย โดยร้อยละ 46.9 เคยเป็นผู้วิจัยหลัก และร้อยละ 43.4 มีผลงานตีพิมพ์ในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา โดยร้อยละ 28.7 เป็นผู้พิมพ์ลำดับแรก อุปสรรคที่สำคัญในการทำงานวิจัย คือไม่มีเวลาหรือภาระงานมากเกินไป (ร้อยละ 67.8) ส่วนของงานวิจัยที่ต้องการความช่วยเหลือ ส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือด้านสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล (ร้อยละ 76.9) รองลงมาคือต้องการความช่วยเหลือด้านการเขียนบทความภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 51.1) และการเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ (ร้อยละ 42.0)

สรุป: อาจารย์แพทย์ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย ส่วนใหญ่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในการทำวิจัย แต่มีปัญหาด้านเวลาในการทำงานวิจัยเนื่องจากภาระงานมาก

¹ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ ² ฝ่ายส่งเสริมการวิจัย และ ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ³ ภาควิชาศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ ⁴ ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู

⁵ ภาควิชาเภสัชกรรม ⁶ ฝ่ายการพยาบาล ⁷ ฝ่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

* ผู้ติดต่อ, อีเมล: sumonmalm@yahoo.com

Abstract**Attitude, Knowledge, and Experience of Research Work of Medical Instructors in Faculty of Medicine Vajira Hospital**

Siwiluck	Kanchanabat	MD ¹
Sumonmal	Manusirivithaya	MD, MSc (Clinical Epidemiology) ^{2*}
Chalerm Sak	Sriworakun	MD ³
Pravit	Rungcharoensak	MD ⁴
Jitsomanus	Suporn	BSc (Pharm) ⁵
Krisana	Klinsmith	BNS ⁶
Sathit	Sujarita	BSc (Statistics) ⁷

¹ Department of Pediatrics ² Division of Research Facilitation and Department of Obstetrics and Gynecology
³ Department of Orthopaedic Surgery ⁴ Department of Rehabilitation ⁵ Department of Pharmacy ⁶ Department of Nursing
⁷ Division of Information Technology and Communication, Faculty of Medicine Vajira Hospital, University of Bangkok Metropolis

* Corresponding author, e-mail address: sumonmalm@yahoo.com

Objectives: To study the attitude, knowledge, and experience of research work of medical instructors in Faculty of Medicine Vajira Hospital. Obstacles to do research work and supports needed from the faculty were also investigated.

Methods: This descriptive study included medical instructors who practiced in Faculty of Medicine Vajira hospital during October 1, 2012 and November 30, 2012. Characteristics of the subjects, their attitude, knowledge and experience related to research were collected by self-answering questionnaires.

Results: One hundred and forty three medical instructors (65.0% of all 220 medical instructors working in the institution during the study period) were enrolled. Nearly two thirds (62.9%) were male while 37.1% were female. The mean age was 41.7 ± 8.1 years (28–59 years). A raise in salary or an academic promotion were the main incentives of the instructors to do the research (69.2%). Slightly over two thirds of the medical instructors (67.2%) aimed to do the research within the next 1–2 years. Most of the instructors (80.4%) had training in research methodology, but most of the training were short-course training of ≤ 1 week. Nearly two thirds (65.7%) believed that they could conduct the research by themselves with some support from research mentors. Regarding the research experience, 86.0% got involved in some research works and 46.9% were the principal investigators, while 43.4% had published articles and 28.7 % as the first author in the past 2 years. Inadequate time and too much workload was the most common obstacle to do research work (67.8%). The most common support that the subjects needed was assistance in statistical analysis (76.9%), followed by English literacy writing (51.1%) and preparing the manuscript for publication (42.0%).

Conclusion: Most subjects had positive attitude towards research. Most had knowledge and experience in doing research. The main problem was inadequate time to do the research.

Keywords: attitude, knowledge, experience, medical instructor

บทนำ

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553¹ โดยเปลี่ยนสถานะจากวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล¹ ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2541² จากการรวมวชิรพยาบาลซึ่งเปิดบริการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2455³ กับวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536⁴ เป็นโรงเรียนแพทย์ลำดับที่ 10 ของประเทศไทย⁵

หนึ่งในพันธกิจของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล คือ การสร้างองค์ความรู้และงานวิจัย ซึ่งที่ผ่านมาอาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมีผลงานตีพิมพ์ทั้งในวารสารระดับชาติและนานาชาติ และได้มีการนำเสนอผลงานการวิจัยในที่ประชุมต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากข้อมูลของฝ่ายส่งเสริมการวิจัย คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ในปี พ.ศ. 2553 และ 2554 มีโครงการการวิจัยของอาจารย์แพทย์ ที่ได้รับการรับรอง 52 และ 33 โครงการตามลำดับ^{6,7} ในส่วนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ของอาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ในปีพ.ศ. 2553 และ 2554 มี 34 เรื่อง และ 32 เรื่องตามลำดับ⁸⁻¹¹ แม้ว่าผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์จะมีปริมาณพอสมควร แต่เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์แพทย์แล้วยังค่อนข้างน้อย

คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล เป็นโรงเรียนแพทย์ และปัจจุบันมีสถานะเป็นคณะหนึ่งของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องได้รับการตรวจประเมินเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งผลงานวิจัยเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญทั้งการประเมินจาก สมศ. และ สกอ.

คณะผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะทำการศึกษาด้านทัศนคติของอาจารย์แพทย์ต่อการทำงานวิจัย ความรู้และประสบการณ์ในการทำงานวิจัย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย ตลอดจนความต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนจากคณะฯ ในด้านการวิจัย โดยหวังว่าผลการศึกษาที่ได้นี้จะมีประโยชน์ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาให้อาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ทำงานวิจัย และมีผลงานวิจัยตีพิมพ์เพิ่มมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา ศึกษาในอาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลทุกคน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ เป็นอาจารย์แพทย์ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลในช่วงที่เก็บข้อมูลวิจัยคือระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 และยินยอมเข้าร่วมการวิจัย และมีเกณฑ์การคัดออกคือเป็นอาจารย์แพทย์ที่อยู่ระหว่างศึกษาต่อทั้งใน และต่างประเทศ หรืออาจารย์แพทย์ที่ไม่ได้ปฏิบัติงานในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ตลอดช่วงเวลาเก็บข้อมูล (วันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555) เช่น อยู่ระหว่างการลาคลอด ลาป่วย ฯลฯ

คณะผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงในเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามจากนั้นได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม โดยให้ผู้เข้าอบรมหลักสูตรการบริหารระดับสูงรุ่นที่ 1 ของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล จำนวน 29 คน ตอบแบบสอบถาม จากนั้นได้ปรับปรุงแบบสอบถาม และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงในเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามอีกครั้ง ซึ่งแบบสอบถามนี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลจำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 ได้แก่ ข้อมูลส่วนทัศนคติ ความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิจัย จำนวน 16 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ และคำถามปลายเปิด

หลังจากได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล และได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยจากคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลแล้ว ได้ทำการติดต่อกับภาควิชา หน่วยงาน และฝ่ายต่าง ๆ เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาวิจัย และเพื่อทราบจำนวนบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ จากนั้นได้จัดส่งเอกสารชี้แจงข้อมูล เอกสารขอความยินยอมในการตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามแก่อาจารย์แพทย์แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 11.5 โดยข้อมูลเชิงคุณภาพรายงานเป็น ความถี่ ร้อยละ ข้อมูลเชิงปริมาณรายงานเป็น ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือมัธยฐาน ตามความเหมาะสม การหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ใช้สถิติ chi-square test หรือ Mantel-Haenszel linear by linear association ตามความเหมาะสม โดยถือค่า p-value < 0.05 ว่าเป็นนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัย

ในช่วงเวลาที่ศึกษา คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มีอาจารย์แพทย์ทั้งหมด 236 คน แต่มีอาจารย์แพทย์ 16 คน อยู่ระหว่างการลาศึกษาต่อ ดังนั้นจึงมีอาจารย์แพทย์ที่ปฏิบัติงานในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ในช่วงเวลาที่ศึกษาทั้งสิ้น 220 คน และมีอาจารย์แพทย์ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 143 คน คิดเป็นร้อยละ 65.0 ในจำนวนอาจารย์แพทย์ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นชาย 90 คน (ร้อยละ 62.9) หญิง 53 คน (ร้อยละ 37.1) อายุเฉลี่ย 41.7 ± 8.1 ปี (28-59 ปี) มีฐานของระยะเวลาที่ทำงานที่วชิรพยาบาล 9.5 ปี (7 เดือน-33 ปี) ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหาร (คณบดี รองคณบดี หัวหน้า หรือ รองหัวหน้า ภาควิชา/กลุ่มงาน/ฝ่าย) 33 คน (ร้อยละ 23.1)

การศึกษานี้พบว่าเป้าหมายในการทำงานวิจัยส่วนใหญ่ ทำเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ รองลงไปคือเพื่อพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานหรือทำตามตัวชี้วัด (ตารางที่ 1)

ในด้านความรู้ในการทำงานวิจัย อาจารย์แพทย์ส่วนมาก (115 คน; ร้อยละ 80.4) เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัย โดยส่วนใหญ่ (86 คน; ร้อยละ 60.1) เคยได้รับการอบรมระยะสั้น (≤ 1 สัปดาห์) และมีอาจารย์แพทย์เพียง 14 คน (ร้อยละ 9.8) ที่เคยได้รับการอบรมระยะยาว (> 6 เดือน) (ตารางที่ 2)

จากการประเมินตนเอง อาจารย์แพทย์ส่วนมาก (94 คน; ร้อยละ 65.7) สามารถทำวิจัยได้แต่ต้องการคำแนะนำช่วยเหลือมีเพียง 30 คน (ร้อยละ 21.0) ที่สามารถทำวิจัยได้ด้วยตัวเอง และ 19 คน (ร้อยละ 13.3) ไม่สามารถทำวิจัยได้ ในด้านความสามารถที่จะเป็นที่ปรึกษางานวิจัยให้แก่บุคลากรท่านอื่น มีอาจารย์แพทย์ 30 คน (ร้อยละ 21.0) ที่ตอบว่าสามารถเป็นที่ปรึกษางานวิจัยสำหรับบุคลากรทุกระดับ และ 66 คน (ร้อยละ 46.1) สามารถเป็นที่ปรึกษาได้เฉพาะสำหรับแพทย์ประจำบ้าน แพทย์ประจำบ้านต่อยอดหรือนักศึกษาแพทย์ (ตารางที่ 2)

เมื่อสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินการด้านงานวิจัยในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล พบว่า 137 คน (ร้อยละ 95.8) ทราบว่าก่อนทำการวิจัยต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย 102 คน (ร้อยละ 71.3) ทราบว่ามีนักสถิติที่ช่วยให้คำปรึกษาในงานวิจัย และ 94 คน (ร้อยละ 65.7) ทราบว่ามีทุนสนับสนุนสำหรับทำงานวิจัย

ในด้านประสบการณ์ในการทำงานวิจัย พบว่า 123 คน (ร้อยละ 86.0) เคยทำงานวิจัยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยมีผู้ทำงานวิจัยโดยเป็นผู้วิจัยหลัก 67 คน (ร้อยละ 46.9) สำหรับประเภท

ของงานวิจัยที่ทำ ส่วนใหญ่ (78 คน; ร้อยละ 54.6) เป็นงานวิจัยทั่วไป รองลงไปเป็นงานวิจัยสหสถาบัน 25 คน (ร้อยละ 17.5) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยร่วมกับบริษัทและเวชภัณฑ์ 14 คน (ร้อยละ 9.8) และงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก 12 คน (ร้อยละ 8.4) เช่น ทุนจาก HITAP (Health Intervention and Technology Assessment Program; โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ) สกว. (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย) และ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น ในด้านผลงานตีพิมพ์ อาจารย์แพทย์ 62 คน (ร้อยละ 43.4) มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2555) โดย 41 คน (ร้อยละ 28.7) เป็นผู้พิมพ์ลำดับแรก (ตารางที่ 2)

สำหรับอุปสรรคที่สำคัญในการทำงานวิจัย ส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีเวลาหรือภาระงานมากเกินไป (97 คน; ร้อยละ 67.8) รองลงมาคือระบบสารสนเทศไม่เอื้อต่องานวิจัย และขั้นตอนของการวิจัยยุ่งยาก (ตารางที่ 3) ในด้านความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัย (ตารางที่ 3) พบว่าส่วนใหญ่ (110 คน; ร้อยละ 76.9) ต้องการความช่วยเหลือด้านสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล 73 คน (ร้อยละ 51.1) ต้องการความช่วยเหลือในการเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ และ 60 คน (ร้อยละ 42.0) ต้องการความช่วยเหลือด้านการเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ (ตารางที่ 3) ในด้านปัจจัยสนับสนุนที่อาจารย์แพทย์คิดว่าจะช่วยให้มีผลงานวิจัยมากขึ้นในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ตามลำดับแรกที่ส่วนใหญ่ตอบคือมีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำงานวิจัยโดยไม่ถือเป็นวันลา รองลงมาคือมีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย เช่น นักสถิติ และมีทุนสำหรับทำวิจัยอย่างเพียงพอ (ตารางที่ 4)

ในด้านความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยภายในช่วงเวลา 1-2 ปีข้างหน้า จากอาจารย์แพทย์ที่ให้ข้อมูลเรื่องนี้ 134 คน พบว่า 90 คน (ร้อยละ 67.2) อยากทำงานวิจัย 16 คน (ร้อยละ 11.9) ไม่อยากทำ และ 28 คน (ร้อยละ 20.9) ยังไม่แน่ใจ เมื่อถามว่าการที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาลเปลี่ยนสถานะเป็นคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มีผลทำให้อยากทำงานวิจัยมากขึ้นหรือไม่ มีอาจารย์แพทย์ที่ให้ข้อมูลเรื่องนี้ 133 คน พบว่า 56 คน (ร้อยละ 42.1) ตอบว่าไม่แน่ใจ 45 คน (ร้อยละ 33.8) ตอบว่าใช่ และ 32 คน (ร้อยละ 24.1) ตอบว่าไม่ใช่

เมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการตีพิมพ์ผลงานวิจัยใน 2 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้พิมพ์ลำดับแรก และความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยใน 2 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้พิมพ์ลำดับแรก และความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การที่เคยได้รับการอบรมด้านวิจัย โดยผู้ที่เคยได้รับการอบรมด้านวิจัย

ตารางที่ 1 เป้าหมายในการทำวิจัย (n=143)

เป้าหมายในการทำวิจัย*	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือน/ตำแหน่งทางวิชาการ	99	69.2
เพื่อพัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน/ทำตามตัวชี้วัด	59	41.3
เป็นที่ปรึกษาแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอด	49	34.3
ชอบการทำวิจัย/ค้นหาคำตอบ	36	25.2
ถูกบังคับ	13	9.1

* อาจารย์แพทย์ 1 ท่าน อาจจะมีเป้าหมายในการทำวิจัยได้หลายเป้าหมาย

ตารางที่ 2 การได้รับการอบรม ความรู้ และประสบการณ์ด้านการวิจัยของอาจารย์แพทย์ (n=143)

การได้รับการอบรม ความรู้ และประสบการณ์ด้านการวิจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัย		
ไม่เคย	28	19.6
เคย	115	80.4
ระยะสั้น (≤ 1 สัปดาห์)	86	60.1
ระยะกลาง (8 วัน-6 เดือน)	15	10.5
ระยะยาว (> 6 เดือน)	14	9.8
การประเมินตนเองว่าสามารถทำวิจัยได้หรือไม่		
ไม่ได้	19	13.3
สามารถทำได้เอง	30	21.0
ทำได้แต่ต้องการผู้ช่วยเหลือ และแนะนำ	94	65.7
การประเมินตนเองว่าสามารถเป็นที่ปรึกษางานวิจัยได้หรือไม่		
ไม่ได้	47	32.9
ได้สำหรับบุคลากรทุกระดับ	30	21.0
ได้สำหรับแพทย์ประจำบ้าน/แพทย์ประจำบ้านต่อยอด/นักศึกษาแพทย์	66	46.1
ประสบการณ์ในการทำวิจัย		
ไม่เคยทำ	20	14.0
เคยทำงานวิจัยเป็นผู้วิจัยหลัก	67	46.9
เคยทำงานวิจัยแต่ไม่เคยเป็นเป็นผู้วิจัยหลัก	56	39.1
การตีพิมพ์ผลงานวิจัยในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา		
ไม่มีผลงานตีพิมพ์	81	56.6
มีผลงานตีพิมพ์เป็นผู้นำอันดับแรก	41	28.7
มีผลงานตีพิมพ์เป็นผู้ร่วมอันดับแรก แต่ไม่ได้เป็นผู้นำอันดับแรก	21	14.7

ตารางที่ 3 อุปสรรคสำคัญในการทำงานวิจัย และส่วนของงานวิจัยที่ต้องการความช่วยเหลือ (n=143)

อุปสรรคสำคัญและความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อุปสรรคสำคัญในการทำงานวิจัย*		
ไม่มีเวลา/ภาระงานมากเกินไป	97	67.8
ระบบสารสนเทศไม่เอื้อต่องานวิจัย	53	37.1
ขั้นตอนของการวิจัยยุ่งยาก	51	35.7
ขาดแรงจูงใจ	47	32.9
เงินทุนสำหรับการวิจัยไม่พอ	44	30.8
ขาดแหล่งข้อมูลในการทำงานวิจัย	44	30.8
ไม่มีที่ปรึกษาในการทำวิจัย	39	27.3
ขาดการสนับสนุนทางห้องปฏิบัติการ	23	16.1
ไม่รู้ว่าทำงานวิจัยเรื่องใด	22	15.4
ไม่รู้ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย	20	14.0
ไม่ชอบ/ไม่อยากทำ/ไม่เห็นประโยชน์	14	9.8
ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าหน่วยงาน	7	7.0
ส่วนของงานวิจัยที่ต้องการความช่วยเหลือ*		
สถิติ/วิเคราะห์ข้อมูล	110	76.9
การเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ	73	51.1
การเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์	60	42.0
เขียนโครงการวิจัย	51	35.7
การเก็บข้อมูล	50	35.0
การสืบค้นเอกสารเพื่อทบทวนวรรณกรรม	38	26.6
การหาหัวข้อเรื่องที่จะทำวิจัย	23	16.1

* อาจารย์แพทย์ 1 ท่าน อาจจะมีอุปสรรคสำคัญ และความต้องการความช่วยเหลือในการทำวิจัยมากกว่า 1 ด้าน

จะมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ใน 2 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้มีอันดับแรกร้อยละ 33.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 10.7 ในผู้ที่ไม่เคยอบรมด้านวิจัย ($p\text{-value} = 0.019$) และผู้ที่เคยได้รับการอบรมด้านวิจัยมีความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า ร้อยละ 72.0 เปรียบเทียบกับร้อยละ 48.1 ในผู้ที่ไม่เคยอบรมด้านวิจัย ($p\text{-value} = 0.018$) นอกจากนี้ยังพบว่าระยะเวลาที่ได้รับการอบรมด้านวิจัย (ระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว) มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยเป็นผู้มีอันดับแรก และ ความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ได้อบรมระยะยาว จะมีสัดส่วนผู้ที่ตีพิมพ์ผลงานวิจัยเป็นผู้มีอันดับแรก และ ความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยมากกว่าผู้ที่เคยได้รับการอบรมระยะกลาง และระยะสั้นตาม

ลำดับ สำหรับการประเมินตนเองว่ามีความรู้ในการทำวิจัยหรือไม่ นั้น สัมพันธ์กับความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สัมพันธ์กับการมีผลงานตีพิมพ์เป็นผู้มีอันดับแรกในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยผู้ที่ประเมินตนเองว่าสามารถทำวิจัยด้วยตนเองได้ จะมีความคิดเห็นอยากทำงานวิจัยร้อยละ 80.0 เปรียบเทียบกับ ร้อยละ 67.8 และ ร้อยละ 41.2 ในผู้ที่สามารถทำวิจัยได้แต่ต้องมีผู้ช่วยเหลือแนะนำ และผู้ที่ไม่สามารถทำงานวิจัยได้ตามลำดับ ส่วน เพศ อายุ อาชีพ อาชีพงานที่ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล และการเป็นผู้บริหาร ไม่สัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยใน 2 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้มีอันดับแรก และความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่คิดว่าจะทำให้มีงานวิจัยในโรงพยาบาลเพิ่มมากขึ้นตามลำดับความสำคัญ (n=143)

ความสำคัญลำดับที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1-3	
ปัจจัย	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ
มีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำงานวิจัย โดยไม่ถือเป็นวันลา	26	9	15	7	4	8	4	4	0	50	49.5
มีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย เช่น นักสถิติ	10	15	23	15	8	6	3	1	1	48	47.5
มีทุนสำหรับทำวิจัยอย่างเพียงพอ	13	17	7	16	11	4	5	3	0	37	36.6
มีผู้ช่วยเขียนโครงงานวิจัย	16	10	9	8	8	5	7	3	1	35	34.7
มีฐานข้อมูลในการค้นคว้างานวิจัยเพียงพอ	9	15	8	13	8	12	5	2	1	32	31.7
ระบบสารสนเทศฐานข้อมูลผู้ป่วย ที่เอื้อต่อการวิจัย	7	14	11	10	12	10	7	3	0	32	31.7
มีคำตอบแทนเมื่อผลงานวิจัย ได้รับการตีพิมพ์	6	11	13	4	12	7	8	5	2	30	29.7
งานวิจัยมีส่วนในการประเมินผลงาน/ ภาระงาน	11	9	8	8	5	6	5	11	1	28	27.8
พันธกิจด้านเวชศาสตร์เขตเมือง	2	0	0	2	2	1	3	3	18	2	2.0

วิจารณ์

อาจารย์แพทย์ในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัย โดยร้อยละ 67.2 มีความคิดอยากทำงานวิจัยภายในช่วงเวลา 1-2 ปีข้างหน้า จากการทบทวนวรรณกรรมไม่พบรายงานเกี่ยวกับความต้องการทำงานวิจัยของอาจารย์แพทย์ในสถาบันอื่น แต่มีรายงานของธัญวรัตน์ กระจำจรัสและคณะ¹² ที่ศึกษาในบุคลากรสายสนับสนุน คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัย-นเรศวร ที่พบว่าร้อยละ 60.4 ของกลุ่มตัวอย่างมีความสนใจที่จะทำวิจัย ซึ่งสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของจิรวรรณ สุขจินดา¹³ ที่ทำการศึกษาในข้าราชการโรงพยาบาลราชบุรี ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ซึ่งเป็นแพทย์ร้อยละ 17.1 พยาบาลร้อยละ 71.4) พบว่าร้อยละ 55.3 ต้องการงานวิจัย จากความต้องการที่พบนี้ อาจกล่าวได้ว่าบริบทในการทำงานที่ต่างกันทำให้ความต้องการของบุคลากรแตกต่างกัน ดังนั้นการเป็นมหาวิทยาลัยอาจส่งผลให้บุคลากรมีความต้องการที่จะทำงานวิจัยสูงกว่า

การศึกษานี้พบว่าเหตุผลหรือเป้าหมายในการทำงานวิจัยนั้นส่วนใหญ่เพื่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเพื่อตำแหน่งทางวิชาการ (ร้อยละ 69.2) รองลงไปคือเพื่อพัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน (ร้อยละ 41.3) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิรวรรณ สุขจินดา¹³ ที่ศึกษาที่โรงพยาบาลราชบุรี ธัญวรัตน์ กระจำจรัส¹² ที่ศึกษาที่คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร และนาคยา ทศวัฒน์¹⁴ ที่ศึกษาในอาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่พบเช่นเดียวกันว่า เหตุผลสำคัญของผู้ต้องการทำวิจัย คือ เพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานและเพื่อพัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน ซึ่งผลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าบุคลากรส่วนใหญ่ตระหนักดีว่างานวิจัยเป็นเกณฑ์หนึ่งที่สำคัญที่จะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านการปฏิบัติงาน

ด้านการรับรู้เกี่ยวกับการทำงานวิจัยในคณะฯ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ทราบว่าการทำวิจัยจะต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของคณะฯ ทราบว่าคณะฯ มีทุนสำหรับการทำงานวิจัย และมีนักสถิติที่ช่วยให้คำปรึกษางานวิจัย

ตารางที่ 5 ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการมีผลงานวิจัยตีพิมพ์เป็นผู้นิพนธ์ลำดับแรกใน 2 ปีที่ผ่านมา และ ความคิดเห็นที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า (n=143)

ปัจจัย	ผู้ที่มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ เป็นผู้นิพนธ์ลำดับแรก			ผู้ที่อยากทำงานวิจัย ใน 1-2 ปีข้างหน้า		
	จำนวน	ร้อยละ	p-value	จำนวน	ร้อยละ	p-value
เพศ			0.940 ^a			0.770 ^a
ชาย (n=90,86)	26	28.9		57	66.3	
หญิง (n=53,48)	15	28.3		33	68.8	
อายุ (ปี)			0.424 ^b			0.164 ^b
≤ 30 (n=10,10)	4	40.0		5	50.0	
31-40 (n=53,47)	16	30.2		38	80.9	
41-50 (n=45,44)	13	28.9		28	63.6	
51-60 (n=28,26)	7	25.0		14	53.9	
อายุงาน (ปี)			0.349 ^b			0.173 ^b
≤ 10 (n=73,67)	17	23.3		47	70.2	
11-20 (n=34,34)	14	41.2		24	70.6	
> 20 (n=25,23)	7	28.0		12	52.2	
การเป็นผู้บริหาร			0.839 ^a			0.342 ^a
เป็น (n=33,31)	9	27.3		23	74.2	
ไม่เป็น (n=110,103)	32	29.1		67	65.1	
การประเมินความรู้ตนเอง			0.788 ^b			0.009 ^b
ทำวิจัยไม่ได้ (n=19,17)	5	26.3		7	41.2	
ทำวิจัยได้แต่ต้องมีผู้ช่วยเหลือ (n=94,87)	27	28.7		59	67.8	
ทำวิจัยได้เอง (n=30,30)	9	30.0		24	80.0	
การอบรมด้านวิจัย			0.005 ^b			0.045 ^b
ไม่เคย (n=28,27)	3	10.7		13	48.2	
เคย (n=115,107)	38	33.0		77	72.0	
ระยะสั้น ≤ 1 สัปดาห์ (n=86,78)	25	29.1		56	71.8	
ระยะกลาง 8 วัน - 6 เดือน (n=15,15)	6	40.0		9	60.0	
ระยะยาว > 6 เดือน (n=14,14)	7	50.0		12	85.7	
ทั้งหมด (n=143,134)	41	28.7		90	67.2	

^a chi square test, ^b Mantel Hansel linear by linear association

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่เป็น คณบดี รองคณบดี หัวหน้า หรือ รองหัวหน้าภาควิชาฯ / กลุ่ม / ฝ่าย

N ของผู้ที่มีผลงานวิจัยตีพิมพ์เป็นผู้นิพนธ์ลำดับแรก (n ตัวแรกในวงเล็บ) และผู้ที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า (n ตัวหลังในวงเล็บ) ในบางปัจจัย ไม่เท่ากัน เนื่องจากมีอาจารย์แพทย์ 9 คนไม่ได้ให้ข้อมูลเรื่องความอยากและไม่อยากทำวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้า นอกจากนี้ มีอาจารย์แพทย์ 7 คน และ 11 คนที่ไม่ได้ให้ข้อมูลอายุ และอายุงานในวชิรพยาบาล

ส่วนในด้านความรู้ในการทำงานวิจัยด้วยตนเองพบว่าร้อยละ 65.7 ของอาจารย์แพทย์สามารถทำงานวิจัยได้แต่ต้องการคำแนะนำช่วยเหลือ 30 คน (ร้อยละ 21.0) สามารถทำวิจัยได้เอง และสามารถเป็นที่ปรึกษาด้านวิจัยให้บุคลากรได้ทุกระดับ ดังนั้นหากมีช่องทางเอื้อประโยชน์ให้อาจารย์แพทย์ผู้ที่มีความสามารถในการเป็นที่ปรึกษาแก่บุคลากรอื่น สามารถให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ที่ยังต้องการความช่วยเหลือด้านงานวิจัย อาจช่วยให้องค์กรมีผลงานด้านวิจัยเพิ่มมากขึ้น และยังทำให้อาจารย์แต่ละท่านมีประสบการณ์ในการเป็นทั้งผู้วิจัยและผู้ให้คำปรึกษามากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่าคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลมีจุดแข็งคือ มีอาจารย์แพทย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยถึงร้อยละ 86.0 โดยเป็นผู้วิจัยหลักร้อยละ 46.9 แต่ใน 2 ปีที่ผ่านมา อาจารย์แพทย์มีผลงานวิจัยที่ได้ตีพิมพ์โดยเป็นผู้นิพนธ์หรือร่วมนิพนธ์ร้อยละ 43.4 และมีเพียงร้อยละ 28.7 ที่เป็นผู้นิพนธ์ลำดับแรก ซึ่งเป็นไปได้ว่าอาจารย์ที่ทำงานวิจัยอาจจะมีปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย หรือการเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ รวมไปถึงการเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ (ตารางที่ 2) ซึ่งหากปัญหาดังกล่าวได้รับความช่วยเหลืออาจส่งผลให้ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์เพิ่มมากขึ้น

สำหรับอุปสรรคที่สำคัญของอาจารย์แพทย์ในการทำงานวิจัยส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีเวลาหรือภาระงานมากเกินไป รองลงมาคือระบบสารสนเทศไม่เอื้อต่องานวิจัย และขั้นตอนงานวิจัยที่ยุ่งยาก ส่วนปัจจัยลำดับแรกที่ทำให้มีงานวิจัยในโรงพยาบาลมากขึ้นส่วนใหญ่ตอบว่ามีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำงานวิจัยโดยไม่ถือเป็นวันลา รองลงมาคือมีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย เช่น นักสถิติ และมีทุนสำหรับทำวิจัยอย่างเพียงพอ ซึ่งในปัจจุบัน คณะฯ มีทุนสนับสนุนการวิจัยเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่ผ่านมา และมียกย่องสถิติประจำคอยให้ความช่วยเหลือที่ฝ่ายส่งเสริมการวิจัย ดังนั้นปัญหาหลักในปัจจุบันน่าจะเป็นเรื่องเวลาและภาระงานของอาจารย์ ซึ่งผลการศึกษานี้ใกล้เคียงกับการศึกษาของนาคยา ทศวัฒน์¹⁴ ที่พบว่าเวลาในการทำวิจัยเป็นปัญหาโดยรวมที่พบมากที่สุดของอาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและอาจารย์เองมีความคาดหวังด้านเวลาในการทำวิจัยมากที่สุดเช่นกัน ในขณะที่การศึกษาของจิรพรรณ สุขจินดา¹³ นั้นพบว่าอุปสรรคที่สำคัญในการวิจัย คือ บุคลากรขาดความรู้ในการทำวิจัย (ร้อยละ 66.2) งานประจำมากเกินไป (ร้อยละ 19.1) และความต้องการในการสนับสนุนงานวิจัย คือ ต้องการให้โรงพยาบาลจัดอบรมหรือบรรยายวิชาการ (ร้อยละ 52.4) ต้องการจัดตั้งชมรมวิจัย (ร้อยละ 31.0) ซึ่งความแตกต่างที่พบนี้น่าจะมาจากความแตกต่างของบริบทในการทำงาน

สำหรับการเปลี่ยนสถานะจากวิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุง-

เทพมหานครและวชิรพยาบาลเป็นคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล พบว่าการเปลี่ยนสถานะมีผลให้อาจารย์แพทย์อยากทำงานวิจัยเพียงร้อยละ 33.8 ซึ่งหากคณะฯ มีนโยบายที่ชัดเจนและสนับสนุนเอื้อให้บุคลากรทำวิจัยได้มากขึ้น อาจส่งผลให้อาจารย์ที่ตอบว่าไม่แน่ใจ (ร้อยละ 42.1) อยากทำวิจัยเพิ่มขึ้น

เมื่อศึกษาถึงปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความคิดเห็นของบุคลากรที่อยากทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้าพบว่าความรู้ด้านงานวิจัยและการได้รับการอบรมด้านวิจัยเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความอยากทำงานวิจัย ซึ่งผู้ที่มีความรู้ในระดับที่สามารถทำการวิจัยได้เอง และผู้ที่ได้รับการอบรมด้วยระยะเวลาที่นานมีความต้องการที่จะทำงานวิจัยใน 1-2 ปีข้างหน้ามากขึ้น (ตารางที่ 5) สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยใน 2 ปีที่ผ่านมาเป็นผู้นิพนธ์ลำดับแรก พบว่าการได้รับการอบรมด้านวิจัยเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัย ซึ่งผู้ที่ได้รับการอบรมด้วยระยะเวลาที่นานมีความสัมพันธ์กับการตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่มากขึ้น (ตารางที่ 5) จะเห็นได้ว่าการที่ผู้ต้องการทำวิจัย และผู้ที่ได้ดำเนินการวิจัยไปแล้ว จะสามารถดำเนินงานที่ตนได้กระทำไปแล้วให้ลุล่วงจนถึงระดับเผยแพร่ผลงานนั้น ยังต้องการความรู้ในงานวิจัยอีกมาก ซึ่งอาจเป็นเหตุให้อาจารย์แพทย์ที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยถึง 115 คน (ร้อยละ 80.4) แต่ส่วนใหญ่เป็นการอบรมระยะสั้น (น้อยกว่า 1 สัปดาห์) มีผลงานถึงระดับที่ตีพิมพ์น้อย ดังนั้นการช่วยเหลือเรื่องความรู้โดยการจัดอบรมเพิ่มมากขึ้น หรือมีผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาเพิ่มมากขึ้น จะช่วยให้อาจารย์แพทย์มีผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์เพิ่มมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาด้านงานวิจัยในอาจารย์แพทย์ของสถาบันทางการศึกษาที่เพิ่งเริ่มก้าวเข้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัย แต่ผลการศึกษาที่พบนั้นมีความใกล้เคียงกับของสถาบันอื่นในแง่ของข้อจำกัดและอุปสรรค ซึ่งสมประสงค์และเบญจมาภรณ์ เสนารัตน์¹⁵ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการทำวิจัยและแนวทางแก้ไขในภาพรวมของประเทศไทย ได้กล่าวสรุปถึงประเด็นปัญหาการทำวิจัยของผู้สอนในสถานศึกษาไว้ว่าปัญหาที่พบประกอบด้วยปัญหาด้านงบประมาณ ด้านเวลา ด้านประสบการณ์ ด้านขนาดหน่วยงาน ด้านนโยบายการบริหาร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ จะเห็นได้ว่าการวิจัยครั้งนี้เป็นการสะท้อนถึงปัญหาส่วนหนึ่งที่พบได้เช่นกันในภาพรวมระดับประเทศ

ดังนั้นปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนให้คณะฯมีการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้นที่สำคัญคือ นโยบายของคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลที่จะส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มแรงจูงใจ อาทิเช่น มีทุนวิจัยที่พอเพียง มีคำตอบแทนแก่ผู้ที่ได้รับการตีพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่มี

การนำผลงานวิจัยนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ มีการประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้ที่มีผลงานวิจัยดีเด่น รวมทั้งให้งานวิจัยอยู่ในภาระงานที่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบและความก้าวหน้าด้านการทำงาน นอกจากนี้การเปิดโอกาสที่เอื้อให้บุคลากรมีเวลาในการทำงานวิจัย โดยอาจจัดให้มีวันหยุดทำวิจัยที่ไม่ถือเป็นวันลา หรือลดภาระงานในด้านอื่นลง จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัย เช่น มีที่ปรึกษางานวิจัย โดยเฉพาะนักสถิติ มีผู้ช่วยเหลือแนะนำการเขียนงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ การเขียนงานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ รวมถึงมีการลงทุนในฐานข้อมูลด้านวารสารที่ทันสมัยเพื่อการค้นคว้างานวิจัยและตอบสนองต่อการทำงานวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย อาทิเช่น ฝ่ายส่งเสริมการวิจัย ควรประชาสัมพันธ์และทำคู่มือหรือแผ่นพับเพื่อแนะนำให้บุคลากรทราบถึงขั้นตอน และกระบวนการในการทำงานวิจัยที่เข้าใจง่าย

โดยสรุปอาจารย์แพทย์ในคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลส่วนใหญ่อยากจะทำงานวิจัย แต่อาจารย์ที่สามารถทำงานวิจัยได้ด้วยตัวเองยังมีไม่มากนัก ส่วนมากยังต้องการผู้แนะนำให้ช่วยเหลือ อาจารย์แพทย์ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัย แต่เป็นการอบรมในระยะสั้น อย่างไรก็ตามอาจารย์แพทย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัย แต่มีอาจารย์แพทย์ที่มีผลงานตีพิมพ์เป็นผู้นำในระดับแรกใน 2 ปีที่ผ่านมาซึ่งไม่มาก อุปสรรคที่สำคัญในการทำงานวิจัย คือไม่มีเวลาหรือภาระงานมากเกินไป ความช่วยเหลือที่อาจารย์แพทย์ส่วนใหญ่ต้องการคือ ความช่วยเหลือด้านสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล รองลงมาคือด้านการเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษ และการเขียนผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ สำหรับปัจจัยลำดับแรกที่คิดว่าจะทำให้มีงานวิจัยในโรงพยาบาลมากขึ้น คือมีช่วงเวลาหยุดเพื่อทำงานวิจัยโดยไม่ถือเป็นวันลา ผลการศึกษาในครั้งนี้ช่วยให้มองเห็นปัญหาและอุปสรรคของการทำงานวิจัยที่เกิดขึ้นกับองค์กรและเป็นการสะท้อนภาพของการจัดการบริหารที่มีผลกระทบต่องานวิจัยในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้ ซึ่งทำให้สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปหาแนวทางในการจัดการ นอกจากนี้การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นว่าการที่บุคลากรในองค์กรมีทัศนคติที่ดีต่องานวิจัยนั้นเป็นสิ่งที่ดี และหากคณะมีนโยบายให้การสนับสนุนหรือส่งเสริมปัจจัยเอื้อต่อการทำงานวิจัยที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น จะส่งผลให้ไม่เพียงแต่ตัวของบุคลากรเองจะมีความก้าวหน้าด้านวิชาชีพเท่านั้น ยังส่งผลให้องค์กรมีการพัฒนาด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในองค์กรได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนส่งเสริมวิจัยทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอขอบคุณอาจารย์แพทย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ และคณบดี คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาลที่อนุญาตให้เผยแพร่ผลงานวิจัยฉบับนี้

เอกสารอ้างอิง

1. Manusirivithaya S. Farewell Bangkok Metropolitan Medical College and Vajira Hospital. Vajira Med J 2010; 54: 237.
2. Manusirivithaya S. 53 Years of Vajira Medical Journal. Vajira Med J 2009; 53: 1-5.
3. Faculty of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University. 100 Years Vajira Hospital towards Navamindradhiraj University. Bangkok; 2012. p.8.
4. Medical Service Department, Bangkok Metropolitan Administration. 36 Years of Medical Service Department, Bangkok Metropolitan Administration. Bangkok: Office of Printing Mill, The War Veterans Organization of Thailand. 2009. p. 158.
5. Wikipedia. Faculty of Medicine Vajira Hospital, Navamindradhiraj University. Available at <http://th.wikipedia.org>. Retrieved September 22, 2012.
6. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Research proposal approved by Vajira Institutional Review Board 2010. Available at: http://www.vajira.ac.th/research/report/Research_2010.pdf. Retrieved September 22, 2012.
7. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Research proposal approved by Vajira Institutional Review Board 2011. Available at: http://www.vajira.ac.th/research/report/Research_2011.pdf. Retrieved September 22, 2012.

8. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Original articles and review articles published in National Journal 2010. Available at: <http://www.vajira.ac.th/research/pant%2053.html>. Retrieved September 22, 2012.
9. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Original articles and review articles published in International Journal 2010. Available at: <http://www.vajira.ac.th/research/pint%2053.html>. Retrieved September 22, 2012.
10. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Original articles and review articles published in National Journal 2011. Available at: <http://www.vajira.ac.th/research/pant%2054.html>. Retrieved September 22, 2012.
11. Research Facilitation Division, Faculty of Medicine Vajira Hospital. Original articles and review articles published in International Journal 2011. Available at: <http://www.vajira.ac.th/research/pint%2054.html>. Retrieved September 22, 2012.
12. Krajang T, Prasert W, Sarin S. Factors affecting institutional research of supporting staff in Faculty of Medical Science. Naresuan Phayao J 2011; 4: 64–71.
13. Sukjinda J. Attitude toward research work of Ratchaburi Hospital Personnel. Region 7 Med J 1990; 9: 155–9.
14. Tasavat N. Problem, expectation attitude towards doing research of the instructors in the University of the Thai Chamber of Commerce. Available at: dataverse.dun.utcc.ac.th/dun/FileDownload/?fileId=1242979. Retrieved December 2, 2012.
15. Senarat S, Senarat B. Problems in doing research and solution. Available at: www.learners.in.th/blogs/posts/331308. Retrieved December 2, 2012.